

ΣΤΕ 961/2020 [ΝΟΜΙΜΟ ΤΟ ΠΣΔ ΓΙΑ ΤΗ ΧΕΡΣΑΙΑ ΣΕΙΣΜΙΚΗ ΈΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ Υδρογονανθράκων ΣΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ]

Περίληψη

- Η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη του Αναπληρωτή Διευθυντή της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία τιτλοφορείται μεν ως "εισήγηση αποδοχής", πρέπει, όμως, να ερμηνευθεί ως η κατ' άρθρο 12.10 του ν. 4300/2014 πράξη αποδοχής-έγκρισης του Περιβαλλοντικού Σχεδίου Δράσης (ΠΣΔ), με την οποία, τίθενται πρόσθετοι όροι προστασίας του περιβάλλοντος, αποτελεί δε προϋπόθεση για την έναρξη των σεισμικών ερευνών, έχει εκτελεστό χαρακτήρα και προσβάλλεται παραδεκτώς με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Ε' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας. Πρέπει δε να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι περί απαραδέκτου της αιτήσεως ακυρώσεως ισχυρισμοί, που προβάλλονται με τα δικόγραφα των παρεμβάσεων, κατά τους οποίους η εκπόνηση του ΠΣΔ αποτελεί συμβατική και μόνον υποχρέωση, δεν εντάσσεται σε κανενός είδους διοικητική διαδικασία ούτε υπόκειται σε έγκριση και, ως εκ τούτου, στερείται Εκτελεστότητας.

Η "Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων Α.Ε." (ΕΔΕΥ Α.Ε.), η οποία σύμφωνα με το άρθρο 146 παρ. 1 του ν. 4001/2011 (Α' 179), έχει ως σκοπό, μεταξύ άλλων τη διαχείριση για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου των αποκλειστικών δικαιωμάτων του στην αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων και τη διαχείριση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση όλων των σχετικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί στο παρελθόν από το Δημόσιο ή για λογαριασμό αυτού με τρίτους, παρεμβαίνει στη δίκη υπέρ του κύρους της πρώτης και της τρίτης εκ των προσβαλλόμενων πράξεων. Δεδομένου, όμως, ότι με την αίτηση ακυρώσεως προσβάλλεται και πράξη οργάνου της, η ΕΔΕΥ Α.Ε. εμφανίζεται, κατ' αρχήν, από την άποψη αυτή, ως κύριος διάδικος και η ασκηθείσα απ' αυτήν παρέμβαση λογίζεται ως υπόμνημα.

Η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη του Αντιπροέδρου της ΕΔΕΥ Α.Ε., με την οποία ανακοινώνεται στην παρεμβαίνουσα, εταιρεία η έγκριση του ΠΣΔ από τη ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ, είναι προεχόντως πληροφοριακό έγγραφο, στερείται εκτελεστότητας και απαραδέκτως προσβάλλεται. Επίσης, απαραδέκτως προσβάλλεται η τρίτη εκ των προσβαλλόμενων πράξεων περί της σιωπηρής διαπίστωσης από τη Διοίκηση της συμφωνίας του Περιβαλλοντικού Σχεδίου Δράσης με τις διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος, διότι η νομιμότητα του ΠΣΔ με την περιβαλλοντική νομοθεσία θα κριθεί στα πλαίσια ελέγχου της εγκριτικής του ΠΣΔ πράξεως του Αναπληρωτή Διευθυντή της ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ, η οποία, κατά τα

προεκτεθέντα, έχει εκτελεστό χαρακτήρα και προσβάλλεται παραδεκτώς. Περαιτέρω, ως συμπροσβαλλόμενη με την υπό κρίση αίτηση πρέπει να θεωρηθεί η μετά την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως εκδοθείσα πράξη του Διευθυντή της ΔΙΠΑ, με την οποία εγκρίθηκε το ΠΣΔ-2.

Ο εθνικός νομοθέτης, κάνοντας χρήση του περιθωρίου εκτιμήσεως που διέθετε κατά την μεταφορά της οδηγίας 2011/92/ΕΕ στο εσωτερικό δίκαιο, υπήγαγε στην κατηγορία Α1 της ΔΙΠΑ/οικ.3764/2016 υπουργικής απόφασης όχι μόνον την δραστηριότητα της άντλησης υδρογονανθράκων, που αναφέρεται στο παράρτημα 1 σημείο 14 της οδηγίας και υποβάλλεται, οπωσδήποτε, σε περιβαλλοντική εκτίμηση, αλλά και τις “ερευνητικές γεωτρήσεις με σκοπό την οικονομική εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων”, οι οποίες έχουν το ίδιο εννοιολογικό περιεχόμενο με τις γεωτρήσεις που αναφέρονται στο παράρτημα 2 σημείο 2 στοιχ. δ’ της οδηγίας, συνιστούν δηλαδή και αυτές γεωτρήσεις βάθους. Περαιτέρω δε, υπήγαγε στην κατηγορία Β άλλες ερευνητικές εργασίες που συνιστούν επέμβαση στο έδαφος από τις οποίες απέκλεισε, όμως, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 παρ.2 της 46294/2013 υπουργικής αποφάσεως, τις ερευνητικές εργασίες που δεν συνιστούν επέμβαση στο έδαφος, όπως τις ερευνητικές εργασίες με γεωφυσικές μεθόδους. Ενόψει των ανωτέρω, οι σεισμικές έρευνες γεωφυσικής διασκόπησης, μέσω της διάνοιξης μικρών γεωτρήσεων (οπών), διαμέτρου 8-10 εκατοστών και βάθους 10-20 μέτρων, για τοποθέτηση εκρηκτικών (και 38 περίπου γεωτρήσεων βάθους 80 μέτρων για την τοποθέτηση ηχητικών δεκτών), που έχουν ως στόχο τον εντοπισμό στο υπέδαφος δομών ικανών να φιλοξενήσουν υδρογονάνθρακες, να εκτιμήσουν την ποσότητα του ταμιευτήρα και να υποδείξουν τις βέλτιστες θέσεις για την όρυξη, στη συνέχεια, των ερευνητικών γεωτρήσεων οι οποίες θα έχουν βάθος μέχρι 5.000 μέτρων, δεν έχουν στην Ελλάδα, κατά την εκλογή του εθνικού νομοθέτη, την αντιμετώπιση της έννοιας της γεώτρησης βάθους του ενωσιακού δικαίου, ούτε όμως της έννοιας της ερευνητικής γεώτρησης του εθνικού δικαίου. Σε περίπτωση δε που συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα δεν περιλαμβάνεται ρητώς σε ορισμένη κατηγορία της οδηγίας ή στις κατηγορίες των εθνικών διατάξεων, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο το συγκεκριμένο έργο λόγω των συνεπειών του στο περιβάλλον να πρέπει να υποβληθεί σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, ακολουθώντας την κατάταξη του πλησιέστερου συναφούς έργου ή δραστηριότητας με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ. Άλλως, εφόσον δηλαδή, κατόπιν προκαταρκτικού ελέγχου, διαπιστωθεί ότι οι επιπτώσεις του συγκεκριμένου έργου ή της δραστηριότητας στο περιβάλλον είναι μικρές ή ασήμαντες, είτε απαλλάσσεται από την υπαγωγή στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, είτε επιβάλλεται άλλος τρόπος αντιμετώπισής τους.

Με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται ότι, κατά παράβαση του ν. 4014/2011 και του άρθρου 4 παρ. 1 της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ, δεν εκπονήθηκε, εν προκειμένω, μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) και δεν εκδόθηκε απόφαση περί εγκρίσεως των

περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), άλλως ότι το έργο υπόκειται σε πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις (ΠΠΔ). Ειδικότερα, τα αιτούντα υποστηρίζουν ότι οι επίδικες χερσαίες σεισμικές έρευνες (ΧΣΕ) ανήκουν στην κατηγορία Α1, καθώς συνιστούν «ερευνητικές γεωτρήσεις για ανεύρεση υδρογονανθράκων» (Παράρτημα V, 5η ομάδα, εξορυκτικές και συναφείς δραστηριότητες, α/α 7:), άλλως στην κατηγορία Β, ως «άλλες ερευνητικές εργασίες (εκτός των γεωτρήσεων) που συνιστούν επέμβαση στο έδαφος ή στον πυθμένα θαλασσών ή λιμνών» (Παράρτημα V, 5η ομάδα, εξορυκτικές και συναφείς δραστηριότητες, α/α 10).

Ο ανωτέρω λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο, διότι, εν προκειμένω, έλαβε χώρα σχεδιασμός ανωτέρου επιπέδου, ήτοι διενεργήθηκε ΣΠΕ. Η Διοίκηση, με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, επιλαμβανόμενη του εκπονηθέντος ΠΣΔ, ενόψει, ιδίως, του μεγέθους και της θέσεως του έργου, προέβη ως όφειλε, κατά τα προεκτεθέντα, σε προκαταρκτικό έλεγχο (“screening”), για να διαπιστώσει αν έπρεπε να διενεργηθεί εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λαμβάνοντας, πλέον, υπόψη τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου έργου και τις αναλυτικές εκτιμήσεις του σχεδίου για τις επιπτώσεις του στο αβιοτικό, βιοτικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, οι οποίες, κατά το εν λόγω σχέδιο δράσης, είχαν αξιολογηθεί ως ασθενείς, βραχυχρόνιες, μερικώς αναστρέψιμες και αντιμετωπίσιμες με τεχνικά έργα και προτάθηκαν μέτρα αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στους ως άνω τομείς. Αφού δε έλαβε θετικές γνωμοδοτήσεις από τους εμπλεκόμενους φορείς διαχείρισης των προστατευόμενων για το Φυσικό τους περιβάλλον περιοχών, ενέκρινε το ΠΣΔ, επιβάλλοντας συμπληρωματικά μέτρα για την προστασία της βιοποικιλότητας της περιοχής και, κατά συνέπεια, η Διοίκηση έκρινε ότι εφόσον οι επιπτώσεις στο περιβάλλον είναι μικρές και μη σημαντικές, δεν απαιτείται οι επίμαχες σεισμικές έρευνες να υποβληθούν σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Εφόσον με την προσβαλλόμενη πράξη, κατόπιν προκαταρκτικού ελέγχου, κρίθηκε αιτιολογημένα ότι το συγκεκριμένο έργο δεν χρήζει περιβαλλοντικής εκτίμησης είναι απορριπτέος ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση ο ειδικότερος ισχυρισμός ότι το ΠΣΔ αποτελεί εναλλακτική διαδικασία περιβαλλοντικής εκτίμησης και ως τέτοια δεν πληροί τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ σχετικά με την συμμετοχή του κοινού. Ομοίως, στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση και πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός ότι το ΠΣΔ δεν περιλαμβάνει το αναγκαίο περιεχόμενο, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργεια και Κλιματικής Αλλαγής για το περιεχόμενο των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης και το περιεχόμενο των ΑΕΠΟ των έργων και δραστηριοτήτων της Α' κατηγορίας, αντίστοιχα, στην οποία, κατά τα προεκτεθέντα, το επίμαχο έργο δεν εμπίπτει. Τέλος, ο ισχυρισμός με τον οποίο προβάλλεται ότι υπό την εκδοχή ότι για τις σεισμικές έρευνες, αυτές καθ' εαυτές, δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση έπρεπε, ως επιμέρους έργο, να ακολουθήσουν την αυστηρότερη διαδικασία, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι οι

σεισμικές διασκοπήσεις του εδάφους δεν αποτελούν προπαρασκευαστικό στάδιο των ερευνητικών γεωτρήσεων, αλλά από τα αποτελέσματά τους προκύπτει αν θα διενεργηθούν και σε ποιιά θέση ενεργητικές γεωτρήσεις για τον εντοπισμό των κοιτασμάτων και τον καθορισμό των εμπορικά εκμεταλλεύσιμων ποσοτήτων υδρογονανθράκων και, συνεπώς, αποτελούν διακεκριμένο έργο.

Οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους, οι οποίες ισχύουν και για περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως Ζ.Ε.Π., δεν απαγορεύουν, κατ' αρχήν, την άσκηση εξορυκτικών δραστηριοτήτων - και πολύ περισσότερο την διενέργεια ερευνών προς αναζήτηση της υπάρξεως ή μη ορυκτών σε τέτοια ποιότητα και ποσότητα ώστε να είναι δυνατή η αξιοποίησή τους - εντός ή πλησίον των προστατευόμενων τόπων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, δηλαδή εφόσον διασφαλίζεται, κατόπιν δέουσας εκτίμησης και πέραν κάθε εύλογης αμφιβολίας, ότι η εν λόγω δραστηριότητα έχει σχεδιασθεί κατά τρόπο ώστε να μην παραβλάπτεται η ακεραιότητα του τόπου.

Της εκπονήσεως του ΠΣΔ για τις σεισμικές έρευνες στην περιοχή υδρογονανθράκων "Ιωάννινα" προηγήθηκε η κατ' άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων στις περιοχές που εμπίπτουν στο δίκτυο Natura, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν θα παραβλαφθεί η ακεραιότητα των περιοχών και των στόχων διατήρησης, ενόψει της υφιστάμενης κατάστασής τους, των προβλεπόμενων μέτρων αντιμετώπισης και των χαρακτηριστικών του έργου, απορριπτομένου ως αβάσιμου του περί του αντιθέτου λόγου ακυρώσεως. Εξάλλου, ο προβαλλόμενος ισχυρισμός ότι δεν συντάχθηκε ειδική οικολογική αξιολόγηση (ΕΟΑ), στην οποία υποβάλλονται τα έργα και οι δραστηριότητες της Α' και Β' κατηγορίας που υποβάλλονται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως στηριζόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι, κατά τα ήδη εκτεθέντα, το συγκεκριμένο έργο των σεισμικών ερευνών δεν χρήζει περιβαλλοντικής εκτίμησης και αδειοδότησης.

Ο ισχυρισμός ότι στην περιοχή μελέτης δεν περιλαμβάνεται το σύνολο των τόπων του δικτύου Natura, αλλά μόνον η ζώνη άμεσης περιοχής μελέτης (ΖΑΜΠ), είναι απορριπτέος ως αβάσιμος διότι, όπως προκύπτει από τα κείμενα των μελετών, το ΠΣΔ και την ΜΕΑ-ΕΠΠ, η περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, ο προσδιορισμός των στόχων διατήρησης και η εκτίμηση των επιπτώσεων αφορά το σύνολο της έκτασης των περιοχών Natura, οι οποίες ενδέχεται να επηρεασθούν από τις χερσαίες σεισμικές έρευνες. Ομοίως, απορριπτέος ως αβάσιμος είναι ο ισχυρισμός περί ανεπαρκούς διάρκειας ερευνών πεδίου, οι οποίες δεν καλύπτουν έναν ετήσιο κύκλο, διότι η οργάνωση της έρευνας πεδίου απόκειται στην επιστημονική κρίση του μελετητή, εν προκειμένω δε στην ΠΜΒ-2 επισημαίνεται ότι οι έρευνες αυτές πραγματοποιήθηκαν από ειδικούς επιστήμονες (βιολόγος, ορνιθολόγος, κ.λπ.) με σκοπό τη συλλογή δεδομένων και την καταγραφή των κατηγοριών βλάστησης, ειδών χλωρίδας και

πανίδας (κυρίως είδη πουλιών) στις χρονικές περιόδους Άνοιξη, Καλοκαίρι και Φθινόπωρο 2016, παράλληλα δε, για την πληρότητα της έρευνας, όσον αφορά τα είδη χλωρίδας και χερσαίας πανίδας και ορνιθοπανίδας, ελήφθησαν υπόψη πρόσφατα βιβλιογραφικά δεδομένα, ενώ περαιτέρω αμφισβήτηση της επιστημονικής κρίσης του μελετητή εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου. Ο ισχυρισμός περί μη εξέτασης εναλλακτικών λύσεων ως προς τις προστατευόμενες περιοχές είναι αβάσιμος διότι εκτιμήθηκαν οι εναλλακτικές ήδη σε στρατηγικό επίπεδο βάσει και του κριτηρίου της βιοποικιλότητας και κατόπιν συγκριτικής αξιολόγησης των σεναρίων, προκρίθηκε η 3η λύση, με την οποία διασφαλίζεται ο στόχος της αξιοποίησης των κοιτασμάτων στην περιοχή «Ιωάννινα» με τη βέλτιστη δυνατή προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Επιπλέον δε, ως προς τον σχεδιασμό των χερσαίων σεισμικών ερευνών στην ΣΜΠΕ εξετάσθηκε η εναλλακτική της χρήσης εκρηκτικών ή δονητικών μηχανημάτων και προκρίθηκε η λύση της χρήσης εκρηκτικών, για τον λόγο δε αυτό, το ΠΣΔ προκρίνει τη χρήση εκρηκτικών, καθώς η συγκεκριμένη μέθοδος διασφαλίζει τη μικρότερη δυνατή επέμβαση, την αποφυγή διάνοιξης οδών πρόσβασης και την ασφαλή διαχείριση των κινδύνων με τήρηση των σχετικών κανόνων ασφαλείας. Εξάλλου, προβλέπεται οι άξονες σεισμικής έρευνας να αποφεύγουν, κατά το μείζον τμήμα τους, τις περιοχές Natura και, επίσης, η κατάληψη εκτάσεων σε προστατευόμενες περιοχές να είναι η μικρότερη δυνατή ενώ σε συμμόρφωση με τις παρατηρήσεις των φορέων διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου και της Περιοχής Προστασίας της Φύσης Αχέροντα-Καλαμά, οι άξονες σεισμικής έρευνας δεν διέρχονται από συγκεκριμένες προστατευόμενες περιοχές οικολογικής ευαισθησίας, όπως η ζώνη Α4 της Περιοχής Προστασίας της Φύσης Αχέροντα-Καλαμά, οι Ζώνες Ια και ΙΙα του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου και οι περιοχές με υδάτινα σώματα. Τέλος, λόγω της φύσης των εργασιών, που αφορούν γεωγραφικά προκαθορισμένη και περιορισμένη περιοχή, ο πλήρης αποκλεισμός της διέλευσης των αξόνων σεισμικής έρευνας από όλες τις προστατευόμενες ή οικολογικά ευαίσθητες περιοχές στην περιοχή "Ιωάννινα", θα συνεπαγόταν την αδυναμία πραγματοποίησης των χερσαίων σεισμικών ερευνών και την ματαίωση όλου του σχεδίου έρευνας και εκμετάλλευσης, εναλλακτική η οποία είχε, κατά τα προεκτεθέντα, εξετασθεί σε στρατηγικό επίπεδο και είχε αιτιολογημένα απορριφθεί, ενώ περαιτέρω αμφισβήτηση της αιτιολογίας ως προς το ζήτημα των εναλλακτικών λύσεων, εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου.

Όσον αφορά τον ασπροπάρη, αν και δεν παρατηρήθηκε κατά την έρευνα πεδίου το εν λόγω είδος λαμβάνεται υπόψη και υπάγεται σε ζώνη περιορισμού, διότι περιλαμβάνεται στους στόχους διατήρησης κατά το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΖΕΠ GR2120007- Στενά Παρακάλαμου. Επιπλέον, συμπεριλαμβάνεται στους στόχους του Προγράμματος Παρακολούθησης η επικαιροποίηση ή ο εντοπισμός των θέσεων φωλεασμού του ώστε να εξασφαλιστεί η προστασία του.

Με τα δεδομένα αυτά, δεν προκύπτει αμφιβολία ως προς την κατάσταση των στόχων διατήρησης, ενώ το γεγονός ότι δεν καταγράφηκαν στις έρευνες πεδίου τα ανωτέρω είδη χλωρίδας και ορνιθοπανίδας, δεν κλονίζει το συμπέρασμα των μελετών για το μέγεθος, την πυκνότητα των πληθυσμών και τη γενικότερη κατάσταση διατήρησής τους.

Εκτιμήθηκαν επαρκώς οι επιπτώσεις των εκρήξεων στα γεωλογικά χαρακτηριστικά του εδάφους ολόκληρης της περιοχής και ο περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, και τούτο, ανεξαρτήτως του ότι τα αιτούντα σωματεία δεν ισχυρίζονται ούτε αποδεικνύουν ότι κατά την διέλευση των αξόνων σεισμικής έρευνας από προστατευόμενες περιοχές υφίστανται εδάφη όπου εμφανίζονται κατολισθητικά φαινόμενα. Περαιτέρω, στο ΠΣΔ και τη ΜΕΑ-ΕΠΠ αναφέρεται ότι στο μεγαλύτερο μέρος των περιοχών Natura εντός της περιοχής μελέτης και της ευρύτερης περιοχής μελέτης, περιλαμβάνονται κυρίως Φυσικές περιοχές, ελλείπουν άλλα σημαντικά ή ομοειδή έργα και δεν εντοπίζονται δραστηριότητες που να επηρεάζουν σωρευτικά, τα είδη χαρακτηρισμού. Για το λόγο αυτό, οι μελέτες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι από τις σεισμικές έρευνες στην περιοχή υδρογονανθράκων "Ιωάννινα", δεν θα προκληθούν σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις στα αντικείμενα προστασίας των περιοχών Natura. Συνεπώς, ο ισχυρισμός ότι παρακάμφθηκε η υποχρέωση καταγραφής και αξιολόγησης των σωρευτικών επιπτώσεων από έργα, όπως οι Εθνικές Οδοί, ΕΟ5, ΕΟ17, ΕΟ20, η οδός Ηγουμενίτσας-Σαγιάδας, το λοιπό επαρχιακό και αγροτικό οδικό δίκτυο, οι υποσταθμοί υποβιβασμού τάσης, οι γραμμές υπερυψηλής και υψηλής τάσης, οι τρεις ΧΥΤΑ που είναι εγκατεστημένοι στην περιοχή, πρέπει να απορριφθεί, προεχόντως, διότι με αυτόν τα αιτούντα σωματεία αναφέρονται συλλήβδην σε οχλούντα, κατά την εκτίμησή τους, έργα και δραστηριότητες, χωρίς να προσδιορίζουν την ακριβή θέση τους σε σχέση με την περιοχή μελέτης των χερσαίων σεισμικών ερευνών εντός των περιοχών Natura και χωρίς να αναφέρονται, κατά συγκεκριμένο τρόπο, στον βαθμό οχλήσεώς τους σε συνδυασμό με την προκαλούμενη από τις σεισμικές έρευνες όχληση, ιδίως στην βιοποικιλότητα της περιοχής, και στο τυχόν ειδικό και συγκεκριμένο αθροιστικό αποτέλεσμα των, διαφόρου, άλλωστε, είδους, οχλήσεων στην περιοχή.

Είναι απορριπτέοι και οι ισχυρισμοί των αιτούντων ότι τα μέτρα για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων από τη λειτουργία του έργου που περιέχονται στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης είναι ανεπαρκή, μη ακριβή, μη δεσμευτικά και μη ελέγξιμα. Όσον αφορά μεν στις περιοχές που προστατεύονται με βάση και την οδηγία 92/43/ΕΚ, οι προβλεπόμενες δραστηριότητες αποτέλεσαν αντικείμενο της δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων, όσον αφορά δε στις λοιπές περιοχές που χρήζουν προστασίας κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ.2 και 21 του ν. 1650/1986, ενόψει του παροδικού χαρακτήρα των επεμβάσεων επί του εδάφους και των προβλεπομένων, οι χερσαίες σεισμικές έρευνες δεν είναι δυνατόν να μεταβάλλουν ή να αλλοιώσουν τη Φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξη του φυσικού

περιβάλλοντος των ανωτέρω προστατευομένων περιοχών, ενώ είναι σύμφωνες και με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 περ. Δα της 23069/2005 ΚΥΑ για την Περιφερειακή Ζώνη Π1 του Εθνικού Πάρκου της Βόρειας Πίνδου. Προς την κατεύθυνση αυτή γνωμοδότησαν, άλλωστε, θετικά επί του ΠΣΔ οι Φορείς διαχείρισης, οι δε συμπληρωματικοί όροι και περιορισμοί, όπως αυτοί διατυπώθηκαν στις ως άνω θετικές γνωμοδοτήσεις, ελήφθησαν υπόψη από την προσβαλλόμενη πράξη και την τροποποιητική της. Τέλος, ο ισχυρισμός των αιτούντων ότι η πραγματοποίηση των χερσαίων σεισμικών ερευνών εντός των περιοχών του ΕΠ Β. Πίνδου και της ΠΠΦ Αχέροντα-Καλαμά καθιστά τις εν λόγω περιοχές διέλευσης των αξόνων σεισμικής έρευνας «εν δυνάμει χώρους υποδοχής» για την πραγματοποίηση των εργασιών των επόμενων φάσεων και σταδίων του προγράμματος (ερευνητικές και παραγωγικές γεωτρήσεις) είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος διότι δεν προσάπτει πλημμέλεια στην προσβαλλόμενη πράξη.

Ο λόγος ακυρώσεως κατά το μέρος με το οποίο αποδίδεται πλημμέλεια στην προσβαλλόμενη πράξη για τον λόγο ότι δεν έχει χορηγηθεί έγκριση επέμβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις για την διάνοιξη νέων οδών είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι για τις σεισμικές έρευνες "υδρογονανθράκων δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση δεν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 45 παρ. 3 του ν. 998/1979 περί ενσωμάτωσης της έγκρισης επέμβασης στην ΑΕΠΟ ή τις ΠΠΔ. Συνεπώς, και με την εκδοχή ότι θα απαιτείτο, εν προκειμένω, η έκδοση πράξης έγκρισης επέμβασης σε δάσος, η πράξη αυτή θα πρέπει να εκδοθεί πριν πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε υλική ενέργεια σε δασικό χώρο, δεν απαιτείται δε να έχει ενσωματωθεί στην προσβαλλόμενη πράξη έγκρισης του ΠΣΔ, η οποία δεν συνιστά περιβαλλοντική αδειοδότηση και δεν καθίσταται για το λόγο αυτόν ακυρωτέα.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Π. Καρλή

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.